

Miljøministeriet - Vandområdeplanerne 2021-2027 / Høringsnotat juni 2023

Regulering af nitratkoncentrationen – side 749:

Sammenfatning af høringsvar:

Fair Spildevand er af den opfattelse, at rammerne for landbrugserhvervet er ulovlige. Ingen steder påtales totale mængder nitratkvælstof fra et lands samlede landbrugsareal.

Derimod er det nitratkoncentrationen, der skal måles for, f.eks. med henblik på at udpege sårbare zoner.

For Danmarks vedkommende vægter kvælstofudledningen fra landbrugsarealer kun 5 - 8 % i de indre farvande, resten bliver tilført med havstrømmene fra vores nabofarvande.

Miljøministeriets bemærkninger:

Efter nitratdirektivet gælder et mål om, at der ikke må være forurening med bl.a. nitrat fra landbruget. For overfladevand opstiller hverken nitratdirektivet eller vandrammedirektivet konkrete mængder, niveauer, grænseværdier eller lignende, men angiver målet normativt.¹ **Hvor nitrat nævnes er det i koncentrationer (4 gange står nitratkoncentrationer)**

Det er derfor op til de enkelte EU-medlemslande nærmere at sikre, at der ikke sker forurening med nitrat fra landbruget.

De mængder af nitrat, som i Danmark er vurderet ikke at ville føre til forurening eller at ville forhindre god økologisk tilstand, er fastlagt i overensstemmelse med disse mål og i overensstemmelse med direktivrammerne, idet den totale mængde af nitrat – og **ikke koncentrationen** i en given mængde vand - er betydende for vandmiljøet. **Og hvor står det**

Dette stemmer godt overens med praksis blandt øvrige EU-lande.

Påvirkningen af vandområderne, herunder påvirkningen fra andre lande, er omhandlet i kapitel 3 i vandområdeplanerne, og er desuden omfattet af Second Opinion.

Der er således taget højde for forhold, som kan være relevante for et dansk reduktionsbehov. Baseret på miljøovervågningen er den samlede kvælstoftilførsel og kildefordeling til kystvandene fra de danske landarealer opgjort.

Det fremgår heraf, at ca. 70 % af den landbaserede kvælstoftilførsel til kystvandene stammer fra landbruget, knapt 10 % fra punktkilder og godt 20 % fra en naturlig baggrundstilførsel.

Ud over tilførsler fra de danske landarealer og punktkilder, tilføres kystvandene også kvælstof fra atmosfæren fra såvel danske som udenlandske kilder (herunder landbruget), samt andre landes tilførsler af næringsstoffer tilført kystvandene med havstrømme fra de tilgrænsende farvandsområder.

Grov uagtsomhed

1 BEK nr 792 af 13/06/2023 (Gældende) Bekendtgørelse om overvågning af overfladevandets, grundvandets og beskyttede områders tilstand og om naturovervågning af internationale naturbeskyttelsesområder. **Se bilag 3 for fysisk-kemisk kvalitetselementer**

at der etableres konkrete nærfelter, blandingszoner og ophævelse af målsætninger, som indarbejdes i vandområdeplaner. Det vil kunne reducere tids- og ressourceforbruget både for virksomheden og myndighederne.

Miljøministeriets bemærkninger: Miljømålsbekendtgørelsen § 4 gennemfører vandrammedirektivets art. 4, stk. 7. Det bemærkes, at bestemmelsen kun angår aktiviteter, der fysisk ændrer vandområdernes karakteristika.

Fysisk-kemiske påvirkninger, herunder påvirkning med miljøfarlige forurenende stoffer af vandområderne, kan som alt overvejende udgangspunkt kun håndteres inden for rammerne af reglerne om blandingszoner, der udpeges i forbindelse med den konkrete miljøgodkendelse af aktiviteten. Det vil således ikke være muligt at fastlægge mindre strenge miljømål, eller i øvrigt ophæve de mål, der måtte gælde for berørte vandområder. Tidligere udpegede "nærfelter" er ikke en del af vandplanlægningen efter vandrammedirektivet, og vil være uforenelige med direktivets beskyttelse, som kun kan fraviges inden for de begrænsede situationer, der er beskrevet i direktivets bestemmelser om undtagelser.

Interessekonflikt mellem beskyttet natur og gennemførelse af indsatser:

Sammenfatning af hørings svar: Horsens Kommune påpeger, at tidligere vandområdeprojekter kan have medført, at der er opstået beskyttet natur (naturbeskyttelseslovens § 3), som kan føre til en interessekonflikt mellem f.eks. at fjerne den spærring i et vandløb, der gav den beskyttede natur, og samtidig sikre, at de beskyttede naturområder ikke påvirkes negativt. Kommunen ønsker miljømyndighedernes stillingtagen til, om det er muligt at dispensere for tilstandsændringer i sådanne beskyttede naturområder, og at dette udmeldes enten gennem ændring af praksis eller af naturbeskyttelsesloven.

Miljøministeriets bemærkninger: Kommunen skal, som altid ved gennemførelse af et konkret projekt, sikre sig, at gennemførelsen sker i overensstemmelse med gældende ret. Hvis kommunen i forbindelse med et konkret projekt vurderer det nødvendigt med en dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 3, skal kommunen sikre sig, at den meddeles inden projektet gennemføres. Der kan ikke på forhånd meddeles dispensationer uafhængigt af konkrete oplysninger om et projekt.

Miljøtilstand og afvanding er sidestillede formål i vandløbsloven:

Sammenfatning af hørings svar: Landboforeningerne og Familielandbrugsforeninger i Limfjordlandet bemærker, at vandløbsloven opererer med en dobbelt formålsparagraf (§ 1), hvor miljøtilstand og afvanding er sidestillede. Dette bør afspejles i vandplanerne, herunder i vejledningen til indsatsbekendtgørelsen.

Miljøministeriets bemærkninger: Lov om vandplanlægning skal sikre god tilstand i vandområder, og loven har ikke i øvrigt et formål, der skal sikre afvanding af hensyn til landbrug. Vandløbsloven skal omvendt sikre en række interesser, herunder bl.a. afvanding, og i det omfang, det er et krav efter anden lovgivning, f.eks. lov om vandplanlægning, også en særlig miljøtilstand. Vandløbslovens regler om vandløbsrestaurering, der i vid udstrækning anvendes som en del af vandløbsindsatsen efter lov om vandplanlægning, gælder desuden uafhængigt af lov om vandplanlægning. Derfor er vandløbslovens formålsparagraf ikke afspejlet i vejledning til indsatsbekendtgørelsen.

Regulering af nitratkoncentrationen:

Sammenfatning af hørings svar: Fair Spildevand er af den opfattelse, at rammerne for landbrugserhvervet er ulovlige. Ingen steder påtales totale mængder nitratkvælstof fra et lands

samlede landbrugsareal. Derimod er det nitratkoncentrationen, der skal måles for, f.eks. med henblik på at udpege sårbare zoner. For Danmarks vedkommende vægter kvælstofudledningen fra landbrugsarealer kun 5 - 8 % i de indre farvande, resten bliver tilført med havstrømmene fra vores nabofarvande.

Miljøministeriets bemærkninger: Efter nitratdirektivet gælder et mål om, at der ikke må være forurening med bl.a. nitrat fra landbruget. For overfladevand opstiller hverken nitratdirektivet eller vandrammedirektivet konkrete mængder, niveauer, grænseværdier eller lignende, men angiver målet normativt. Det er derfor op til de enkelte EU-medlemslande nærmere at sikre, at der ikke sker forurening med nitrat fra landbruget. De mængder af nitrat, som i Danmark er vurderet ikke at ville føre til forurening eller at ville forhindre god økologisk tilstand, er fastlagt i overensstemmelse med disse mål og i overensstemmelse med direktivrammerne, idet den totale mængde af nitrat – og ikke koncentrationen i en given mængde vand - er betydende for vandmiljøet. Dette stemmer godt overens med praksis blandt øvrige EU-lande. Påvirkningen af vandområderne, herunder påvirkningen fra andre lande, er omhandlet i kapitel 3 i vandområdeplanerne, og er desuden omfattet af Second Opinion. Der er således taget højde for forhold, som kan være relevante for et dansk reduktionsbehov. Baseret på miljøovervågningen er den samlede kvælstoftilførsel og kildefordeling til kystvandene fra de danske landarealer opgjort. Det fremgår heraf, at ca. 70 % af den landbaserede kvælstoftilførsel til kystvandene stammer fra landbruget, knapt 10 % fra punktkilder og godt 20% fra en naturlig baggrundstilførsel. Ud over tilførsler fra de danske landarealer og punktkilder, tilføres kystvandene også kvælstof fra atmosfæren fra såvel danske som udenlandske kilder (herunder landbruget), samt andre landes tilførsler af næringsstoffer tilført kystvandene med havstrømme fra de tilgrænsende farvandsområder.

Udpegningen af skaldyrvande:

Sammenfatning af høringssvar: Aarhus Kommune bemærker, at udpegningen af skaldyrvande skal være konsekvent i de 5 råstofvindingsområder.

Fredericia Kommune bemærker, at der ved udpegningen af skaldyrvande erundladt arealer, som anvendes til klappladser. Spredning af sediment fra klappladser påvirker langt større områder end blot det udpegede klappladsområde. Fredericia Kommune bemærker i den forbindelse, at dele af havneområderne i Fredericia ikke er udpeget med bufferområder i skaldyrvandeområdet i Lillebælt, hvorfor kvalitetskravene for skaldyrvandområder ikke overholdes som følge af fysisk-kemiske presfaktorer.

Ørsted bemærker, at kraftværkernes kølevand kan påvirke skaldyrvandene, således det hindrer deres opfyldelse af kvalitetskravene fastsat i bekendtgørelse om skaldyrvande. Ørsted beskriver, at kraftværkernes kølevand ved udledning typisk kan have en overtemperatur på op til 10 grader, og derfor kan temperaturkvalitetskravet til skaldyrvande ikke efterleves tæt på udløbet fra kølevandskanalen, men først i større afstand, når kølevandet er afkølet.

Miljøministeriets bemærkninger: De aktuelle skaldyrvande er udpeget efter det nu ophævede skaldyrvandedirektiv, som var implementeret ved miljømålsloven. Udpegning sker nu med hjemmel i § 18, stk. 3, i lov om vandplanlægning. Overvågningsbekendtgørelsen (bekendtgørelse om overvågning af overfladevandets, grundvandets og beskyttede områders tilstand og om naturovervågning af internationale naturbeskyttelsesområder) omfatter overvågning af skaldyrvande. Miljøministeriet forventer at iværksætte en revision af de udpegede skaldyrvande, der vil blive afsluttet i løbet af tredje planperiode 2021-2027. Når forslag til reviderede udpegninger er klarlagt, vil disse blive sendt i høring.

Ift. udpegede skaldyrvande er der ikke krav om, at temperaturen skal overholdes overalt i vandområdet, dvs. at en mindre udledning uden betydning for det samlede skaldyrvand, efter